

*NPŠŠ – NACIONALNE PANOŽNE ŠPORTNE ŠOLE
PROGRAM ŠPORTNE VZGOJE OTROK IN MLADINE
USMERJENE V KAKOVOSTNI IN VRHUNSKI ŠPORT*

***SREDNJEROČNA STRATEGIJA
PANOŽNIH ŠPORTNIH ŠOL
V ALPSKEM SMUČANJU
2024-2032***

Nacionalna panožna športna zveza (SZS) je k projektu NPŠŠ pristopila v samem začetku Panožnih športnih šol že leta 1996. Od začetkov naprej je Odbor panoge sistematično pristopal k vodenju, usmerjanju in izvajanju sistema sofinanciranja trenerjev panožnih športnih šol na nacionalnem nivoju. V ta namen je Odbor panoge sprejel sistem državne in regijske pokritosti glede na organiziranost panoge in številčnost otrok, ki so vključeni v SZS. Projekt PŠŠ se je izkazal za zelo koristnega in je nujno potreben tudi v prihodnje, saj zagotavlja pomemben del pogojev za obstoj in organiziran razvoj smučarskega športa otrok in mladine R Sloveniji.

SZS izvaja programe PŠŠ namenjene izključno športni vzgoji otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport na način, ki izhaja iz kategorizacije mednarodne smučarske zveze, ki jo SZS kot njena članica sprejema.

V izhodišču, se predmetni programi delijo na program otrok (U8 do U16) in program mladine (U18-U21). Program otrok vsebuje pet starostnih skupin (U8,U10,U12,U14 in U16), mladinski dve (U18 in U21).

Oba programa sta sistemsko urejena na način nacionalne, medregijske, regijske in klubske pokritosti. Tako ima panoga programe državnega, medregijske, regijskega in klubskega pomena, kjer se izvajajo programi panožne športne šole.

Z namenom zagotavljanja zadostnih finančnih sredstev za programe otrok in mladine na državnem nivoju je SZS pristopila s kandidaturami trenerjev, ki izpolnjujejo kriterije in delujejo v programih otrok in mladine. S takim načinom organiziranosti se zagotavlja del potrebnih sredstev, katera so porabljena izključno za namen programov otrok in mladine.

Zbor panoge za alpsko smučanje na predlog Odbora potrdi program in organiziranost ter financiranje programov panoge.

Stališče stroke in Odbora je, da imajo v sistemu prednost najprej programi na državnem nivoju nato mu sledi regijski nivo (štiri regije) ter klubski, ki pa je praviloma financiran s strani društev in občin (OPŠŠ).

V zadnjem olimpijskem obdobju se je število otrok in mladine gibalo med 800 in 900.

Zato je glede na optimalno število vključenih smučarjev v skupini (6 - 8 pri otrocih U8 do U16 in 3-5 pri mladincih U18-U21) potrebno za sistematsko vodenje programa otrok in mladine zagotoviti med 150 in 200 usposobljenih trenerjev.

Štiriletni program, kot je bil načrtovan leta 2019 se bo v sezoni 2023/2024 zaključil, kar sovпада z nameravano kandidaturo SZS na nov razpis NPŠŠ za obdobje 2024-2028.

SZS kandidira z dopolnjeno shemo pokrivanja programov alpskega smučanja v PŠŠ.

Opis:

Sistem otroškega smučanja se že tradicionalno začne v smučarskih društvih širom Slovenije z alpsko šolo (prostočasna športna vzgoja), šolo smučanja ter klubskimi tekmovanji in preizkusi znanja.

Tradicionalna akcija smučarskega ozaveščanja je tudi v letošnji sezoni že deveta akcija Šolar na smuči s katero SZS izkazuje poslanstvo društev članov SZS, ki izvajajo program, vlogo upravljavcev, pri zagotavljanju športnih površin (telovadnic v naravi) in pomemben prispevek k varnosti na smučiščih, saj z učenjem smučanja prispevamo k boljši varnosti na smučiščih tako otrok samih kot tudi ostalih udeležencev smučanja.

Nadgradnja se nadaljuje z programom otrok in mladine usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport, regijskimi tekmovanji ter na državnem nivoju z Veliko nagrado.

V zimi 23/24 so bili otroci razvrščeni v tri starostne kategorije, ki so se merili na tekmovanjih za Veliko nagrado, v veleslalomu in slalomu ter superveleslalomu.

Smučarska tekmovanja otrok in mladine so del ciljev in usmeritev Smučarske zveze Slovenije s katerimi izpolnjujemo osnovno nalogo v procesu športne vzgoje otrok in mladine usmerjene v kakovostni in vrhunski šport (NPŠŠ) to je novih smučarjev na nivoju države.

Hkrati pa ne pozabimo na temeljno vlogo klubov in društev katerih temeljno poslanstvo so t.im alpske šole v katerih se odvija prostočasna športna vzgoja otrok in mladine.

Po podatkih aplikacije Mars (SLOSKI) je bilo v sezoni 2023/2024 aktivno vključenih skoraj 600 kategoriziranih smučarjev kategorij od U12 do U21.

Skupaj s smučarskimi društvi nam vsako leto uspe izvesti domača tekmovanja za izbor ekip dečkov in deklic, ki zastopajo državo na največjih mednarodnih otroških tekmovanjih kot so OPA tekmovanja, Pokal Loke, AlpeCimbra, Pinocchio in La Scara.

Dosedanje uspešnost programa potrjujejo uvrstitve tako ekipno kot posamično na navedenih mednarodnih tekmovanjih, kjer je prisotnih tudi preko 50 držav udeleženk.

Organiziranost otroškega programa, koledar tekmovanj in rezultate VN redno objavljamo na spletni strani www.sloski.si, alpsko smučanje-otroška tekmovanja.

II. Smernice razvoja in prioritete NPŠŠ (kadrovske in vsebinske)

Smučarska zveza Slovenije je podprla usmeritev sofinanciranih programov nacionalnih panožnih športnih šol (NPŠŠ) kategorij U 12 do U21.

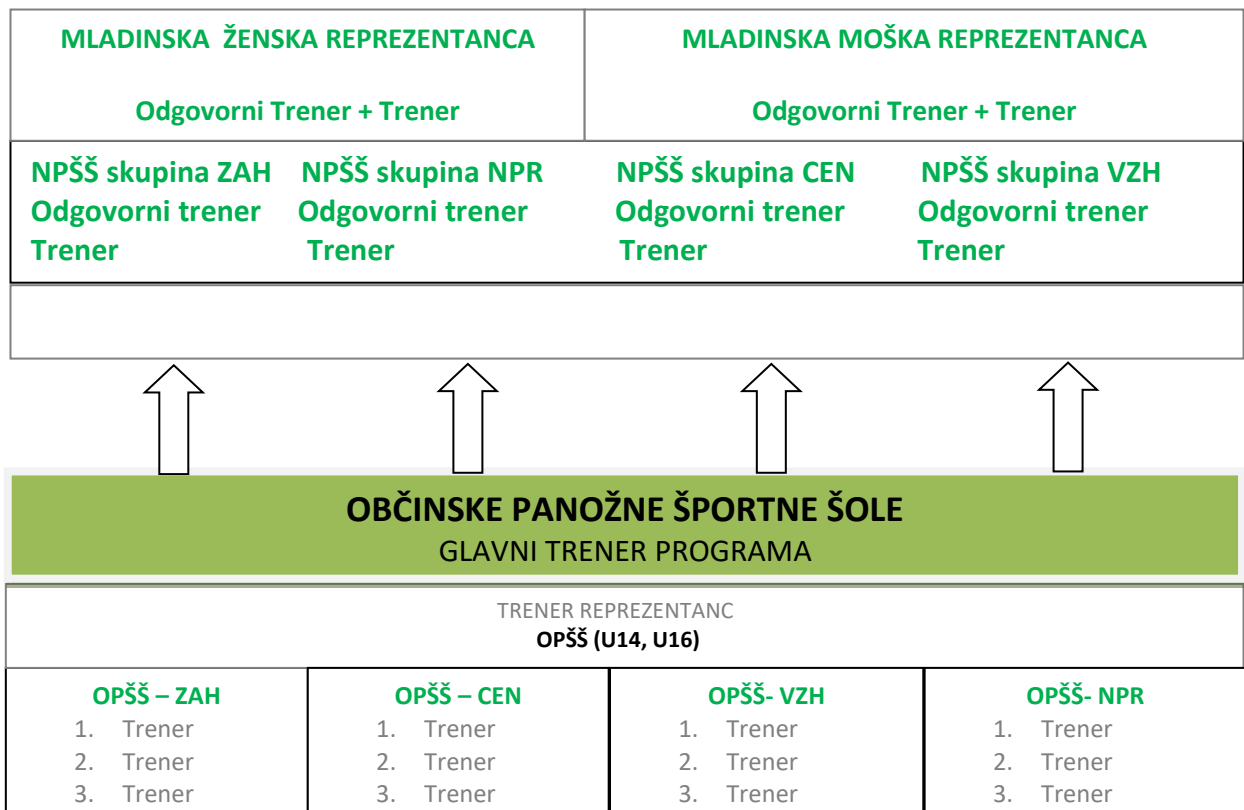
Na tak način se gradi shema regijske in državne pokritosti programov otrok in mladine usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport z večjim poudarkom na mladinskem smučanju.

Ob vzpostavitvi štirih regijskih sredin s katerimi pokrivamo vzhodni centralni in zahodni del R Slovenije, ki so skupaj podprti z namenskimi sredstvi iz razpisov, se ustvarja jedro mladinskega smučanja, kar je osnova za nadaljnji razvoj vrhunškega športa v panogi za alpsko smučanje.

Tako se s sistematičnim delom vseh nivojev športnega treniranja namensko približa (pridruži) državam, ki v alpskem smučanju veljajo za velesile. Z vpeljavo treh središč bo Smučarska zveza Slovenije skozi svoje vire systemskega financiranja ter dodatnih aktivnosti marketinga SZS (sponzorstva mladinskega programa) prevzela večji del financiranja funkcionalnih stroškov vseh NPŠŠ (trenerski kader, vozni park, tehnična sredstva).

Program je bil sprejet s strani vodstva pAS pri Smučarski zvezi Slovenije in predstavlja temeljni del dolgoročne usmeritve panoge za alpsko smučanje.

NACIONALNE PANOŽNE ŠPORTNE ŠOLE
GLAVNI TRENER PROGRAMA U 18, U21

Glavni in odgovorni trenerji mladinskega programa panoge za alpsko smučanje pri SZS

Program NPŠC:

1. Program mladinskih reprezentanc.

1.1 Odgovorni trener ženske mladinske reprezentance;

Trener ženske mladinske reprezentance;

1.2 Odgovorni trener moške mladinske reprezentance;

Trener moške mladinske reprezentance;

2. Program mladinskih regijskih ekip.

2.1 Odgovorni trener NPŠŠ ZAH;

Trener NPŠŠ ZAH

Dodatni trenerji

2.2 Odgovorni trener NPŠŠ CEN;

Trener NPŠŠ CEN

Dodatni trenerji

2.3 Odgovorni trener NPŠŠ VZH;

Trener NPŠŠ VZH

Dodatni trenerji:

2.4 Odgovorni trener NPŠŠ NPR;

Trener NPŠŠ NPR

Dodatni trenerji:

V posameznih centrih NPŠŠ so odgovorni trenerji soodgovorni z vodjo mladinskega programa pri SZS tako za fante in dekleta. Njihova dolžnost je spremljanje vključenih športnikov (tudi pri usklajevanju šolskih in športnih obveznosti) in poročanje strokovnemu svetu panoge o rezultatih in napredku. Dodatni trener skrbi tudi za športnike, ki so prvo leto v programu srednje šole in tekmujejo še zadnje leto v otroškem programu (sprememba kategorij FIS od sezone 2012/2013 dalje). Vključeni trenerji v NPŠŠ so s strani strokovnega sveta panoge pozvani k rednemu obdobjnemu poročanju, kar je kasneje ob koncu vsake sezone osnova za oceno o delu trenerja s strani strokovnega sveta.

Cilji

Primarni cilj panožne športne šole je zagotoviti hkrati ustrezno šolsko izobrazbo in optimalne možnosti za doseganje vrhunskih športnih dosežkov.

Tekmovalna uspešnost športnika je odvisna od realizacije določenih skupin ciljev. Skupine ciljev, ki jih spremljamo trenutno in jih bomo še bolj poglobljeno spremljali v prihodnjem obdobju so tekmovalni, učni, vzgojni in trenažni. Za učinkovite trenažne procese in tekmovalno uspešnost je nujna uspešnost v izobraževalnem procesu, saj je doseganje vrhunskosti v športu v visoki korelaciji z vzgojno izobraževalno uspešnostjo.

Konkretni cilji so navedeni v individualnih programih za vsako sezono posebej.

Prostorski pogoji

Snežni treningi v začetku pripravljalnega obdobja potekajo na ledenikih v Švici (Zermatt, Saas Fee) in v Avstriji (Pitztal, Kaunertal, Moelltal).

V predtekmovalnem delu sezone snežni treningi potekajo na ledenikih v Švici (Zermatt, Saas Fee), v Avstriji (Pitztal, Kaunertal, Moelltal) ter decembra na domačih smučiščih (Kranjska Gora, Krvavec, Mariborsko Pohorje). Z nekaterimi tekmovalci se opravi tudi treninge in tekme v S Ameriko na NorAm pokal od sredine meseca novembra do decembra.

Kondicijski treningi potekajo v telovadnicah na Fakulteti za šport, v naravi, na atletskem stadionu ŽAK in Slovan v Ljubljani.

Sodelovanje z lokalnim okoljem, starši in šolskim sistemom

Za doseganje dobrih rezultatov je potreben timski in interdisciplinarni pristop strokovnjakov s področja psihologije, medicine, biomehanike in seveda alpskega smučanja. Še posebej pa je pomembna tesna in dvostranska povezava s šolskim sistemom, lokalnim okoljem in starši. Povratne informacije z šolskim okoljem potekajo vsaj dvakrat mesečno, s tem pa načrtovanje – prilagajanje trenažnega procesa in tekmovanj.

Poslanstvo: stalni kontakt s starši, spremljanje napredka v šoli za posameznega tekmovalca in morebitno sodelovanje oz. pomoč pri težavah.

Testiranja in zdravstvena oskrba

Tekmovalke in tekmovalci so na začetku sezone (maj) izmerjeni v psihofizični pripravi in nato se stanje primerja s finalnim testiranjem v mesecu septembru.

Člani in članice ekip so na inštitutu za šport testirani v prostorih laboratorija za fiziološke meritve na Fakulteti za šport v Ljubljani.

Zdravstveno oskrbo vodimo s pomočjo Centra za medicino športa v Ljubljani v primeru poškodb in rehabilitacije posameznega športnika. Redne zdravniške preglede tekmovalke in tekmovalci opravljajo v Zdravstvenem domu Celje.

Dolgoročni program se izvaja za vsako sezono posebej! V štirih letih se vsako sezono individualni program ponovi!

Tekmovalcev in tekmovalk, ki so trenutno v programu U18 do U21 je 120. V otroškem programu in bodo predvidoma v naslednjih sezonah do 2032 v programu PŠŠ U18 do U21 je 480.

KRITERIJI ZA UVRSTITEV V REPREZENTANCE IN EKIPE (VERTIKALNO PREHAJANJE)

V regijskih centrih so ekipe organizirane po homogenosti in starostnih kategorijah v FIS programu (mlajši U18 in starejši mladinci U21). Posebna skupina se oblikuje za tiste tekmovalke in tekmovalce, ki so vpisani prvo leto v srednje šolsko izobraževanje in so po novi ureditvi starostnih kategorij organizacije FIS od sezone 2012/2013 dalje vključeni še v otroški program v alpskem smučanju.

Eden izmed glavnih ciljev organizacije regijskih centrov v alpskem smučanju je zagotoviti največjo možno finančno ter strokovno podporo starostnih kategoriji mlajših in starejših mladincev. Trenažni proces v starostnem obdobju, ki ga tekmovalke in tekmovalci preživijo pod okriljem regijskega centra, je namenjeno 3 do 5-letnemu prehodu iz otroške kategorije v ekipo za Evropski pokal.

Reprezentance

Tekmovalci/ke trenirajo in tekmujejo v okviru reprezentanc, statuse pa vsakoletno pridobivajo na osnovi kriterijev, predstavljenih v nadaljevanju in na podlagi ocene strokovnega vodstva v primeru moškega in ženskega programa WC, EC ter C ekipe.

Pojasnilo

Strokovna ocena se lahko uporablja samo izjemoma. Oceno skupaj sprejmejo: Strokovni svet alpskih disciplin z vodjem panoge in odgovornim trener ekipe.

Velikost ekip za aktualno sezono se formira glede na razpoložljiva finančna sredstva.

Po poškodbi se tekmovalec lahko vrne v program na podlagi mnenja zdravnika in odgovornega trenerja. Mnenje o zdravstvenem stanju tekmovalca/ke poda strokovnjak iz medicinske stroke, o pripravljenosti pa odgovorni trener. O podaljšanju statusa odloča strokovni svet alpskih disciplin na predlog odgovornega trenerja in zdravnika reprezentance.

Za določanje statusa tekmovalcev in tekmovalk se uporablja samo rezultate iz pretekle sezone (1. 6. do aktualne FIS liste v mesecu aprilu).

Nivo Kondicijske priprave se preveri in oceni na kondicijskih testiranjih. V kolikor na koncu pripravljalnega obdobja stanje tekmovalca/ke ni na ustreznem nivoju, se mu z odgovornim trenerjem programa določijo etapni cilji. V primeru neizpolnitve teh ciljev se lahko tekmovalca/ko začasno izključi iz reprezentance.

Pogoj za dosego statusa »mladinske reprezentance« (z izjemo 15 let) je, da mora tekmovalec oz. tekmovalka trenirati in tekmovati v vseh alpskih disciplinah (SL, VSL, SVSL, SM).

KRITERIJI ZA NABOR REPREZENTANTOV V SEZONI 2023/2024 spletna stran www.sloski.si

Obrazložitev:

- 1) Za nabor reprezentantov se uporabi prva interna FIS lestvica (Internal BASE list), ki upošteva rezultate pretekle sezone.
- 2) Na podlagi doseženih kriterijev odgovorni trenerji ob potrditvi Strokovnega sveta pAS sestavijo končno obliko reprezentance.
- 3) Pogoj za izbor posameznega tekmovalca/ko v eno izmed ekip je izpolnitev kriterija psihofizičnega testiranja (priloga IRONMAN).
Dopolnilo k IRONMAN 18+:
 - Vsi tekmovalci izvedejo le eno testiranje, pred glavnimi snežnimi pripravami. Izvedejo ga v mesecih juliju in avgustu. Testiranje je zaradi objektivnih razlogov možno opraviti tudi v septembru (zaradi poškodbe ali zaradi ponovnega testiranja s ciljem izboljšanja rezultata).
 - Tekmovalci (člani medregijskih ekip), ki se v pripravljalnem in tekmovalnem obdobju občasno priključujejo reprezentančnim ekipam (WC, EC,) morajo imeti izpolnjen kriterij psihofizičnega testiranja.
- 4) Tekmovalci, ki kriterijev zaradi objektivnih razlogov (zdravniška utemeljitev, druge izjeme) ne dosegajo, so lahko v reprezentanco uvrščeni na podlagi strokovne ocene odgovornih trenerjev moških in ženskih reprezentanc ter vodje mladinskega programa ob potrditvi Strokovnega sveta AD.
- 5) Osvojeni pogoji in kriterij (1, 2, 3) določajo možnosti in rang nabora tekmovalcev, da je posamezni tekmovalec/ka izbran/a v reprezentanco. Končna sestava reprezentance in število reprezentantov pa bo določeno glede finančnih možnosti SZS:
 - Ekipa mladinske reprezentance : do 12 tekmovalcev/k.
 - Ekipa regijske reprezentance (NPR, CEN, VZH, ZAH): do 24 tekmovalcev/k
- 6) Poškodovani tekmovalci se lahko spet vključijo v program reprezentanc po opravljeni rehabilitaciji na podlagi strokovne ocene zdravnika reprezentanc, vodje panoge in glavnega trenerja.

Kriteriji objavljeni www.sloski.si

INDIVIDUALNI PROGRAM

Eden izmed primarnih ciljev organizacije regijskih centrov in povezovanja v regije v alpskem smučanju je zagotoviti največjo možno finančno ter strokovno podporo starostnih kategoriji mlajših in starejših mladincev. Trenažni proces v starostnem obdobju, ki ga tekmovalke in tekmovalci preživijo pod okriljem regijskega centra, je namenjeno 3 do 5-letnemu prehodu iz otroške kategorije v ekipo za Evropski pokal.

Glavni in odgovorni trener mladinskega programa povezuje delo odgovornih trenerjev posameznih regijskih centrov pri načrtovanju trenažnega procesa za posamezne starostne kategorije in organizira z njihovo pomočjo program udeleževanja na FIS tekmovanjih doma in v tujini.

Naloga glavnega in odgovornega trenerja mladinskega programa je tudi sodelovanje z odgovornima trenerjema mladinskih reprezentanc, podajanje strokovnega mnenja pri nominaciji za v ekipo ter pri izbiri kandidatov/k za nastop na Mladinskem svetovnem prvenstvu.

Vodja mladinskega programa načrtuje, organizira, vodi in vrednoti trenažni proces najboljših mladincev ter vodi priprave za nastop na MOI, OFEM in Mladinskem svetovnem prvenstvu.

Prav tako glavni in odgovorni trener mladinskega programa v sodelovanju z meregijskimi vodji pripravi letni načrt za posamezen regijski center ter oblikuje kriterije za nastop na Olimpijskem festivalu evropske mladine, Mladinskih olimpijskih igrah ter Mladinskem svetovnem prvenstvu in jih daje v potrditev Strokovnemu svetu alpskih disciplin.

Mladinci in mladinke, ki zaradi starostnih ali drugih omejitev niso uvrščeni v reprezentanco za Evropski pokal, trenirajo in tekmujejo izključno v organizaciji regijskih centrov in njihovih ekip. Tekmovalci/ke, ki so uvrščeni v reprezentanco, imajo organizirane skupne treninge in nastope na mednarodnih tekmovanjih FIS.

Program se ponavlja iz sezone v sezono. Cilji se spreminjajo predvsem individualno ter glede na veliko tekmovanje v dotični sezoni.

V mladinski reprezentanci se sistem dela dopolnjuje s programi medregijskih centrov ter klubskimi programi. V začetku pripravljalnega dela smučarske sezone se organizirajo sledeči skupni treningi pod vodstvom glavnega in odgovornega trenerja mladinskega programa:

MESEC	VSEBINA
APRIL	količinski trening 10 dni
MAJ	trening tehnike in šole smučanja 10 dni
JUNIJ	Čas namenjen kondicijski vadbi-treningom
JULIJ	Čas namenjen kondicijski vadbi-treningom
AVGUST	Čas namenjen kondicijski vadbi-treningom
SKUPAJ	20 dni+kondicija

V predtekmovalnem delu sezone poteka organizacija sledečih skupnih treningov pod vodstvom glavnega in odgovornega trenerja mladinskega programa:

MESEC	VSEBINA
SEPTEMBER	količinski trening 15 dni
OKTOBER	količinski trening 20 dni
NOVEMBER	specifični trening 20 dni
DECEMBER	specifični trening , tekmovalja 20 dni
SKUPAJ	75 dni

Tekmovalni del smučarske sezone poteka od konca meseca novembra do 15. aprila.

V tem obdobju tekmovalci tekmujejo pod vodstvom glavnega in odgovornega trenerja mladinskega programa po sledečem principu:

STAROST	VRSTA TEKMOVANJ
zadnje leto U 16 (starejši/e dečki/klice)	Državni pokal in otroške mednarodne tekme pod okriljem FIS
U 18 (mlajši/e mladinci/ke)	tekmovalja juniorskega ranga – NJR (prvo leto do 25 startov v tehničnih disciplinah in 5 – 10 startov v hitrih disciplinah, drugo leto do 30 v tehničnih disciplinah in do 15 v hitrih disciplinah), tekmovalja pod okriljem MOK – OFEM in MOI
U 21 (starejši/e mladinci/ke)	tekmovalja ranga FIS (do 35 startov v tehničnih disciplinah in do 15 v hitrih disciplinah), Evropski pokal, Mladinsko svetovno prvenstvo

TEKMOVALNI SISTEM DOMAČIH FIS TEKMOVANJ

Število domačih tekmovalj:

	SL	GS	SG	DH
moški	14	12	6	3
ženske	10	12	6	3

ODSTOTKI ZASTOPANOSTI DISCIPLIN

	SL	GS	SG/DH	OAS
U16	35%	40%	15%	10%
U18	40%	45%	15%	
U21	40%	45%	15%	

Kondicijske treninge opravljajo tekmovalci/ke v okviru regijskih centrov ali matičnega kluba ter v okviru ekipe. Smernice kondicijske priprave določi skupaj z regijskimi vodji in odgovornima kondicijskima trenerjema alpskih disciplin glavni in odgovorni trener mladinskega programa na podlagi smernic razvoja in rezultatov testiranj članov reprezentanc in mladinskih kategorij.

Glavni in odgovorni trener mladinskih reprezentanc skupaj z regijskimi trenerji dvakrat letno (MAJ, SEPTEMBER) organizira skupno testiranje po določeni bateriji testov. Testiranje je obvezno za vse člane/ice mladinskih ekip ter regijskih ekip.

Vsi tekmovalci in tekmovalke opravijo zdravniški pregled v zdravstvenih ambulantah v svojem kraju. S strani matičnega kluba ali šolskega športnega centra se spremlja in uredi zdravstveni status tekmovalcev in tekmovalk. Do prvega skupnega treninga na snegu morajo vsi tekmovalci predložiti zdravniško potrdilo o svojem zdravstvenem statusu.

CILJI

SPLOŠNI CILJI:

- zagotoviti popolno strokovno podporo vsem tekmovalcem in tekmovalkam v nacionalnih športnih centrih in reprezentancah (trenerji na snegu, kondicijski trenerji, psihologi, nutricionisti, psiho-fizična testiranja,...) ter vključenim v program;
- spremljanje trenažnega procesa in sprejemanje nadaljnje strategije razvoja tekmovalcev in tekmovalk mladinskih kategorij;
- sistematizirati delo v nacionalnih športnih centrih skozi vertikalno povezanost iz otroškega programa v program Evropskega in Svetovnega pokala;
- razširiti članstvo v mladinskih kategorijah;
- omogočiti trenažni proces na rezerviranih poligonih v Sloveniji, namenjenih izključno kategoriziranim smučarjem;
- izboljšati psiho-fizično pripravljenost tekmovalcev/k;
- nadgraditi specialno smučarsko tehniko;
- zagotoviti optimalno opremo in pogoje za vadbo.

Pojasnilo:

Ker so kriteriji za nabor in poimensko sestavo posameznih ekip za prihajajočo sezono (mladinskih reprezentanc in regijskih ekip) vezani na uporabo t.im interne FIS lestvica (Internal BASE list), ki upošteva rezultate pretekle sezone, bo končna poimenska sestava in število članov posameznih ekip (M+Ž) po posameznih 4 letnih programih NPŠŠ znano ob koncu sezone 2023/2024.